

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Ἐκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Δαμβέργου διευθύνοντος.

Η ΔΕΚΑΕΤΗΡΙΣ ΤΩΝ «ΠΑΤΡΙΩΝ»

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ συμπληροῦσι διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας φύλλου δεκαετὴ ὑπαρξίν καὶ ὀράσιν. Κατὰ πόσον αὕτη ἐγένετο ἀξία τῶν ἐπαγγελιῶν ἡμῶν δύναται νὰ κρίνῃ ἕκαστος ἀναδιψῶν τὰ φύλλα αὐτῶν καὶ συγκεντρῶν ἐν τῷ νῷ τὰς ἡχοῦς τῶν πολυειδῶν κηρυγμάτων, δι' ὧν προσεπαθήσαμεν νὰ καθοδηγήσωμεν τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν εἰς τὴν ἔρευναν καὶ γνῶσιν τῶν ἀληθῶν αὐτῆς συμφερόντων.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἔργου ἡμῶν δὲν εἶναι ἀπτά καὶ συγκεκριμένα. Μὲ τόσους κόπους καὶ τόσας δαπάνας βεβαίως θὰ ἠδύναντο ἄλλαι χεῖρες νὰ ἐγείρῳσιν ὀγκῶδες μνημεῖον, τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιδείξῳσι σήμερον μετ' αὐταρεσκειᾶς καὶ ὑπερηφανείας δικαίας. Ἡμεῖς τίποτε τοιοῦτον δὲν παρουσιάζομεν, ἀν' ἔλειπον δὲ καὶ οἱ δέκα λεπτοὶ καὶ ἀπερίττως δεδεμένοι τόμοι, οἱ συγκεντροῦντες πρὸς ἡμῶν τὰ φύλλα τῆς ληξάσης δεκαετηρίδος, μόνον πρὸς πνεῦμα ἀνέμου διαβατικοῦ, μόνον πρὸς μεμακρυσμένην ἡχὴν σβυνομένου ἄσματος θὰ ἠδύνατο νὰ παρομοιωθῇ ἡ μακρὰ καὶ ἀγωνιώδης ἐνίοτε δεκαετής ἡμῶν ἐργασία.

Ποῖος δύναται νὰ βεβαιώσῃ ὁμῶς ὅτι τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τὸ διαβατικὸν ἔδωκε ζωὴν καὶ υγίαν καὶ πίστιν εἰς ψυχὰς ἀσθενεῖς καὶ λιποθύμους; Ποῖος δύναται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ἄσμα μὲ τὰς σβυνομένας ἡχοῦς ἐπαρηγόρησεν ὡς μητρικὸν θαυκάλημα, ἠλέκτρισεν ὡς θούριος, ἐθέρμανε ναρκωμένα αἰσθήματα καὶ κατέστησε ζωηροτέρους τῶν πατριωτικῶν καρδιῶν τοὺς παλμούς; Οὐδεὶς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἰδρύσεως τῶν «Πατριῶν» φιλόκαλος ὁμογενὴς προσέφερε μικρὸν σχετικῶς ποσόν, δι' οὗ ἰδρύθη ἐν τῷ Ζωολογικῷ ἡμῶν κήπῳ περίκομπος κλωβὸς πρὸς στέγασιν ἐνὸς εἵδους τῶν ἐν αὐτῷ διαττωμένων ζώων. Τί ἀπέμεινεν ἐκ τῆς δαπάνης ἐκείνης; Ἀπέμεινεν ὁ περίκομπος κλωβὸς μὲ τοὺς εὐτυχεῖς κατοίκους του, διαλαλῶν ἕκτοτε μὲ τὸν ὄγκον καὶ τὰς κιγκλίδας του τό τε σκόπιμον τῆς δωρεᾶς καὶ τοῦ δωρητοῦ τὸ ὄνομα.

Ἐκ τῶν τόσων εἰσρευσασῶν εἰς τὸ ταμεῖον τῶν «Πατριῶν» δωρεῶν, ὧν πολλαὶ δὲν προήρχοντο ἐκ περισσευμάτων ἀλλ' ἐξ ὑστερημάτων μεγαλόφρονος ἐνδείας, τί ἀπέμεινε διαλαλοῦν εἴτε τὴν σκοπιμότητα τῶν δαπανῶν εἴτε τῶν χορηγῶν τὴν γενναιοφροσύνην; Τίποτε.

Παρ' ὅλα ταῦτα ἐν τούτοις ἀπειρος εἶναι ἡ χαρὰ ἡμῶν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς δεκαετίας καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι τὴν χαρὰν ταύτην μυριάδες ὁμοφρόνων αἰσθάνονται καὶ συμμερίζονται. Ἡ κοινὴ αὕτη εὐφροσύνη ἀποτελεῖ τὸ κεφάλαιον καὶ τὰς ἐλπίδας νέας περιόδου ὁμοίας πορείας. Ἐὰν ὁ Θεός, ὁ εὐλογήσας μέχρι τοῦδε τὸ ἔργον ἡμῶν, ἀξιώσῃ ἡμᾶς νὰ φθάσωμεν νικηφόροι καὶ εἰς ἄλλον δεκαετηρίδος σταθμόν, εὐτυχεῖς θὰ εἴμεθα νὰ μὴ ἔχωμεν πάλιν τίποτε ἄλλο νὰ ἐπιδείξωμεν, ἀπὸ τὴν κοινήν ἡμῶν καὶ τῶν ὁμοφρόνων χαρὰν, ἣν δωρεῇ ἡ ἐπίγνωσις τῆς ἀθροῦσθαι ἐκπληρώσεως ὑψίστου καθήκοντος.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ Ε' Νηστειῶν

(Μαρκ. 10, 32, 45)

Κείμενον.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐμπαΐξουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ ἐμπύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰακώβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἄνθρωπος αὐτῶν ποιήσῃς ὑμῖν· ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ὁδὸς ἡμῖν ἵνα εἰς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου· ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε· δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ δυνάμεθα· ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς τὸ μὲν ποτήριον, ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου, οὐκ ἔστι ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου· ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· οἴδατε, ὅτι οἱ δοκοῦντες ἀρχεῖν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν· οὐχ' οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὅς ἐάν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος ἔσται πάντων δούλος· καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

Σημειώσεις.

- 1) Τοῖς ἔθνεσι = τῇ κρατοῦσῃ τῆς χώρας Ρωμαϊκῇ ἀρχῇ.
- 2) Δὲν ἔχετε γνῶσιν ἀκριβῆ τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ζητεῖτε. 3) Δύνασθε νὰ πίητε τὸ πικρὸν τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἐγὼ, κατὰ θεῖαν βουλὴν, ἔχω προσορῆσθαι νὰ πίνω; 4) Αἱ ζητούμεναι τιμητικαὶ θέσεις δὲν ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς προσωπικῆς ἐμοῦ εὐνοίας ἀλλ' ἔχουσιν ἐτοιμασθῆναι ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου ἐκείνοις, οἵτινες ἔργῳ θέλουσι φανῆναι ἄξιοι αὐτῶν. 5) Ὑπολαμβάνομενοι ἀρχόντες τῶν ἐθνῶν ἐντελῶς δεσπόζουσιν ὡς κύριοι αὐτῶν. 6) Μεγάλῃ πολιτικῇ δυνάμει ἐνασχοῦντες ἐντελῶς ἐξουσιάζουσιν αὐτῶν. 7) Ἀντάλλαγμα.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Ο ΕΞΑΓΝΙΣΜΟΣ

Ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου Θ' 11—14

Αἱ μὲν θυσίαι, λέγει ὁ Ἀπόστολος, καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς τῆς Π. Διαθήκης οὐδόλως ἠδύνατο νὰ ἀναβέβωσι τὸν ἀνθρώπον εἰς τὸν οὐρανόν, διότι καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ σύμπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος διετέλουν ὑπὸ τὴν θεῖαν ἀρχήν, καθ' ὃ ὑπεύθυνοι εἰς τὸ προκατορικὸν ἀμάρτημα· ὁ δὲ Ἰησοῦς

Χριστός ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον Μέγας Ἀρχιερεὺς, καὶ Ἀρχιερεὺς οὐχὶ προσκαίρων καὶ ἀκάρπων θυσιῶν ἐξ αἱμάτων τράγων καὶ ταύρων, ἀλλὰ τῶν μετὰ τὸν θάνατον καὶ τὴν μέλουσαν κρίσιν τῆς, ἀγαθῶν ἀφαρσίας, τῆς αἰωνίου δόξης καὶ μακαριότητος, καὶ ἐν γένει τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἀνέβη εἰς τὸν Οὐρανόν, ὅστις εἶναι τὰ πραγματικά Ἅγια, ἃ προσήμειον τὰ παλαιὰ καὶ τυπικά.

Πῶς δὲ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς, εἰς τὸν οὐρανόν; Εἰσῆλθεν οὐχὶ διὰ τῆς παλαιᾶς καὶ τυπικῆς Σκηνῆς δι' ἧς εἰσέρχεται ὁ τυπικὸς Ἀρχιερεὺς, ἀλλ' εἰσῆλθε δι' αὐτοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅπερ εἶναι ἡ ὄντως πραγματικὴ σκηνὴ τοῦ Μεγάλου καὶ ἀληθοῦς Ἀρχιερέως, πολὺ ἀνωτέρα τῆς παλαιᾶς, διότι ἐν αὐτῇ τῷ σώματι ὄντως κατεσκήνωσεν ἡ θεότης (Κολασσ. β'. 9.). Εἶναι δὲ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ «τελειότερα» σκηνὴ τῆς παλαιᾶς, διότι ἐν ἑκείνῃ οὐδὲν ἀποτελεσματικὸν κατ' ὄρθον, αὕτη τοῦναντίον κατορθοὶ ἐντελεσμάτια τὴν σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι καὶ διερχομένῳ δι' αὐτῆς εἰς τὸν οὐρανόν, ὅ ἐστι τῷ μεταλαμβάνοντι ἐκ τοῦ σώματος τούτου κατὰ τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ. Αὕτη δὲ ἡ σκηνή, τὸ σῶμα ὅ ἐστι τοῦ Χριστοῦ, δὲν εἶναι προτὶν ἀνθρωπίνης θελήσεως, ὡς ἦν ἡ παλαιὰ Σκηνή, ἥτις προδιετύπου ταύτην, ἀλλ' εἶναι ἔργον τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, δι' οὗ συνελήφθη ἐν τῇ Παρθένῳ Μαρίᾳ καὶ προῆλθεν ἐκ τῶν σπλάγχχνων αὐτῆς τελειὸς ἄνθρωπος. Δι' αὐτῆς λοιπὸν τῆς σκηνῆς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν ἐφ' ἧς ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς κατορθώσας διὰ μιᾶς καὶ μόνης θυσίας διηγεῖται, ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Πρὸς εὐχερῆ κατανόησιν τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου ἀνάγκη νὰ γινώσκωμεν ὅτι ὁ Ἀρχιερεὺς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, λαμβάνων τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τῶν μόσχων, ἔτινα ἐθυσιάζεν εἰς τὸν Θεόν, ἐρράντιζε κύκλῳ τοῦ θιασαστηρίου. Πρέπει πρὸς τούτοις νὰ γινώσκωμεν ὅτι οἱ Ἰσραηλιταὶ προσέφερον θυσίαν μίαν δάμαλιν ἄμωμον, ὅ ἐστι μὴ ἔχουσαν οὐδὲν ἐλάττωμα ἐν τῷ σώματι αὐτῆς καὶ ἀφοῦ ἔσφαζον αὐτὴν κατέκαιον τὴν δὲ κόνιν, ἥτις ἐναπέμεινεν, ἀνεμίγνυσαν μετὰ ὕδατος ἐν ἐνὶ ἀγγεῖῳ καὶ διὰ τοῦ μίγματος ἐκείνου ἐρράντιζον πρὸς καθαρισμόν. Καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς, ἅμα ἐσφάζετο ἡ δάμαλις, ἐλάμβανε τὸ αἷμα καὶ ἐρράντιζεν ἐνώπιον τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου, ὅστις δὲ τῶν Ἰουδαίων ἦτο καθαρὸς ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ μίγματος ἐκείνου καὶ ἐρράντιζε τοὺς ἀκαθάρτους (Ἀριθ. ιθ'. 7.). Ἐπὶ τούτων στηρίζονται οἱ ἀνωτέρω λόγοι τοῦ Ἀποστόλου παραβάλλοντος τὸ αἷμα τῆς δαμάλεως πρὸς αὐτὸ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐάν, λέγει, ὑμεῖς οἱ ἐξ Ἑβραίων Χριστιανοὶ πρὶν ἢ ἀσπασθῆτε τὸ Εὐαγγέλιον καὶ γείνητε ὅπαδοι τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἐπιστεύετε τὰ τυπικά τῆς Π. Διαθήκης, ἐάν τουτέστιν ἐπιστεύετε ὅτι τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τῶν τράγων, οἵτινες προσέφερον θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, πρὸς δὲ καὶ τὸ αἷμα καὶ ἡ κόνις τῆς δαμάλεως, μεμιγμένη μετὰ ὕδατος, ἦτο δυνατόν νὰ καθάρσῃ τοὺς ἀκαθάρτους τῷ σώματι, οἵτινες ὤφειλον νὰ καθαρῶντο, ἐάν τέλος ἐπιστεύετε ὅτι ὄντως ἐκκαθαρίζοντο οἱ ἀκάθαρτοι τῷ σώματι καὶ ἡγιαζόντο διὰ τοῦ ῥαντισμοῦ ἐκείνου, πόσῳ μάλλον πρέπει νὰ πιστεύετε, ὅτι τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ προσεγενεμένου ἐαυτὸν θυσίαν ἄμωμον ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, θυσίαν προτυπουμένην διὰ τῆς τότε ἀκόμω δαμάλεως, καὶ θυσίαν προσεγεγενησά οὐχὶ διὰ τινος τυπικοῦ Ἀρχιερέως, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος τ. ἐ. ἐν αὐτῇ Ἀγίου Πνεύματος, ὅ ἐστι τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, πόσῳ μάλλον, πρέπει νὰ πιστεύετε ὅτι αὕτη ἡ ὄντως ἐξελαστικὴ θυσία θέλει καθάρσῃ καὶ ἐξαγιασῇ οὐχὶ πλέον τὰ σώματα ἀλλὰ τὰ πνεύματα, ἀλλὰ τὰς ψυχὰς ὅπως μὴ πράττειτε τοῦ λοιποῦ παραπτωμά τι, ἀλλὰ τοῦναντίον λατρεύετε τὸν Θεόν, ἀγνοοὶ καὶ καθαροὶ δι' ἔργων καθαρῶν;

Ἄλλαις λέξεσι διὰ τῶν λόγων τούτων διδάσκει ὁ Ἀπόστολος τοὺς ἐξ Ἑβραίων πιστοὺς, ὅτι ὅσοι ἔχουσι μεμολυσμένην τὴν συνείδησιν διὰ τῶν κακῶν ἔργων, ἐκεῖνοι εἶναι ἀκάθαρτοι, καὶ οὐχὶ ἀκάθαρτοι τῷ σώματι, ὡς οἱ παλαιοὶ Ἑβραῖοι, ἀλλ' ἀκάθαρτοι τῷ πνεύματι, τῇ ψυχῇ, τῇ συνείδησει, καὶ ἐπομένως ὅτι ἔχουσιν ἀνάγκην καθαρισμοῦ. ὁ δὲ καθαρισμὸς ἐπιτυγχάνεται οὐχὶ πλέον διὰ ῥαντισμάτων καὶ διὰ μίγματος σποδοῦ δαμάλεως μετὰ ὕδατος, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ τοῦ αἵματος τοῦ λυτρωτοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐκχυσθέντος μὲν ἅπασι ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἐκχεομένου δὲ καθ' ἑκάστην καὶ καθαρίζοντος τοὺς πιστοὺς διὰ τῆς ἱερᾶς Μεταλήψεως.

Ἀρμοδίως λοιπὸν οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ὥρισαν ὅπως ἀναγινώσκηται ἡ περικοπὴ αὕτη ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῆς κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τῆς μεγάλης νηστείας, ἐπειδὴ προσεγγίζει τὸ Ἅγιον Πάσχα, καὶ ἐπομένως πᾶς Χριστιανός, ὢν ἀκάθαρτος τῇ ψυχῇ, καθ' ὃ ἄνθρωπος, ὀφείλει ὅπως καθαρῶνται νὰ προσέλθῃ εἰς μετάληψιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ο ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ ΑΕΤΟΣ

..... Στὸν κόρφο κρεμασμένο
Ὅποιος μοῦ φάξῃ τὸ κορμὶ, θαυρῶ τὸ φυλαχτό μου.
Μοῦ τῶχει βίβει στὸ λαιμὸ ἡ μάνα μου τὴ νύχτα
Στὸ μοναστήρι τ' Ἀγ. Γεωργίου... Θέλω τὸ δαχτυλίδι,
Θέλω νὰ μείνῃ μαρτυρία 'στὸ χέρι τὸ δεξιό μου.
Νὰ μὲ γνωρίσῃ ὁ Ὁμέρπασσας! Ἐκεῖ θαυρῶ γραμμένη
Τὴν πίστι μας σ' ἕνα Σταυρὸ, τὸνεῖρο, τὴν ἐλπίδα
Σ' ἕνα δικέφαλο πουλὶ... Τούπε ὁ Θεὸς νὰ γείνη.

ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΝΥΝ

Παρέστην προχθὲς εἰς διάλεξιν εὐπαιδευτοῦ καὶ εὐγλωττοῦ κληρικοῦ περὶ τοῦ μεγάλου Πατριάρχου Φωτίου. Αἱ τύχαι τοῦ ἐκτάκτου ἀληθῶς ἐκείνου Ἑλλήνος, ἐξετέθησαν μετὰ πολλῆς σαφηνείας, ὥστε τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον ἐξῆλθε πράγματι τοφώτερον περὶ τοῦ σοφοῦ ἐκείνου ἱεράρχου καὶ προμάχου τῆς ὀρθοδοξίας. Ἄλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἰς ἐμέ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἔκαμε μεγάλῃ ἐντύπωσιν καὶ τὸ ὁποῖον ἐκάθητο προσηλωμένον εἰς τὴν ψυχὴν μου καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου ἐκ τοῦ τόπου τῆς διαλέξεως, ἦτο ἡ βία καὶ αὐθαριεσία τῶν τότε πολιτικῶν ἀρχόντων. Φαντάσθητε, ὅτι ἀνὴρ ἀληθῶς σοφός, σοφώτερος οὐχὶ μόνον πάντων τῶν τότε ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ τῶν κατοπιν αὐτοῦ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἀκμασάντων, ἀνὴρ ἐξ εὐγενοῦς καὶ πλουσίου οἴκου, ἀνὴρ ἀνελθὼν εἰς τὰ ὑπατά στρατιωτικά καὶ πολιτικά ἀξιώματα, γίνεταί πατριάρχης ὀνομαστός, διαπρέπει διὰ τὴν παιδείαν, διὰ τὴν σεμνότητα καὶ ἀγιότητα τοῦ βίου, τιμᾶται καὶ θαυμάζεται ὑπὸ μεγάλου κύκλου μαθητῶν καὶ φίλων, ἔπειτα αἰφνης ἀρπάζεται ἀπὸ τοῦ θρόνου καὶ ἐξορίζεται ὅλως αὐθαριετῶς. Μετὰ ταῦτα ἀνακαλεῖται, γίνεται διδάσκαλος τῶν βασιλοπαιδῶν, ἀναδιδάσκεται πάλιν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον μετὰ πάσης τιμῆς, προεδρεύει πολυπληθοῦς ἱερᾶς συνόδου, διαπρέπει ἐν αὐτῇ καὶ ὑπὸ πάντων ἀνυμνεῖται ὡς ὑπέρτοχος φύσις, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἐκβάλλεται αὐθαριετῶς ἐκ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, πέμπεται εἰς ἐξορίαν καὶ ἐκεῖ ἀποθνήσκει.

Ταῦτα ἀναλογιζόμενος ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν ὅτι, ἂν τοιαῦτα ἐπασχον καὶ μάλιστα ὅλως αὐθαριετῶς ἄνδρες ὑπέρτοχοι τοσοῦτον ὑψηλὰς κατέχοντες θέσεις, τί ἄρα γε συνέβαινεν εἰς τοὺς ἄλλους τοὺς μικροὺς καὶ ἀγνώστους; Καὶ τότε

ἀνεμνησκόμην πράγματι πολλῶν καὶ διαφόρων δυστυχῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπλῶς καὶ μόνον διότι οὕτως ἤθελεν ὁ μέγας ἡ ὁ μικρὸς τύραννος ἢ τυραννίσκος, ἐφυλακίζοντο, ἐξωρίζοντο ἢ καὶ ἐφονεύοντο. Τότε δὲ ἐπανερχόμενος εἰς τοὺς νῦν χρόνους ἐμακάριζα ἐμαυτὸν καὶ τοὺς συγχρόνους μου, οἱ ὁποῖοι δὲν διατρέχοντες σήμερον τοιούτους κινδύνους. Ἀλλὰ, ἐνῷ πάλιν τοιαῦτα περὶ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ἡμῶν ἐσκεπτόμην καὶ ἐζήτουν νὰ εὕρω καὶ μάθω τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης διαφοράς τῶν σημερινῶν χρόνων ἀπὸ τῶν παλαιότερων, παρετήρουν ὅτι ἀπέναντι τῆς πολυτίμου ἀληθῶς ἀτομικῆς ἀσφαλείας καὶ ἐλευθερίας ταύτης ἀνελάβομεν καὶ ἔχομεν βαρύντατα καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἀτυχῶς πολλάκις συμβαίνει νὰ μὴ νοῶμεν καλῶς καὶ ὡς πρέπει. Τότε δὲν εἶχομεν μὲν ἀτομικὴν ἀσφάλειαν, δὲν εἶχομεν κανέν πολιτικὸν δικαίωμα, ἀλλὰ μόνον καθήκοντα, ἥτοι ἐχρεωποῦμεν ἀπλῶς νὰ καταβάλλωμεν φόρους καὶ νὰ στρατευώμεθα, ἀλλὰ δὲν εἶχομεν νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ τόπου ἡμῶν. Ὁ Βασιλεὺς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἄρχοντες ἐφρόντιζον, οὗτοι εἶχον τὰς εὐθύνas καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σκέπτονται καὶ διατάσσον ἐκάστοτε τὸ δέον γενέσθαι οἱ δὲ πολλοὶ οὐδὲν ἄλλο ὤφειλον νὰ κάμνωσιν ἢ νὰ σπεύδωσι ἀποφασίστας νὰ ἐκτελῶσι τὰς διαταγὰς τῶν ἀρχόντων. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι πᾶσα ἀπροθυμία, παράβασις ἢ παρακοή ἦτο ἀπηγορευμένη καὶ μάλιστα ἐτιμωρεῖτο δεινῶς ἐκ τούτου δέ, ὡς εἶναι φυσικόν, καὶ αἱ ὑπερβολαὶ καὶ αἱ καταχρήσεις τῆς ἐξουσίας καὶ δυνάμεως ἐκ μέρους τῶν μεγάλων καὶ τῶν μικρῶν κατὰ τοῦτους ἀρχόντων.

Τώρα τὰ πράγματα ἔχουσιν ἄλλως οἱ ἄρχοντες λεγόμενοι δὲν ἔχουσι πλέον δικαίωμα ἄλλο ἢ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τοῖς δίδει ὁ λαός· οὗτος ἔχει πάντα τὰ δικαιώματα, οἱ δὲ διοικοῦντες αὐτὸν εἶναι ἀπλῶς ἐντολοδόχοι τοῦ λαοῦ, ὄργανα καὶ ὑπηρέται αὐτοῦ. Ἐκ τούτου πηγάζει ἐκάστου ἡμῶν ἡ ἀτομικὴ ἀσφάλεια καὶ ἐλευθερία· ἕνεκα τούτου δὲν φυλακίζεται καὶ δὲν ἐξορίζεται καὶ καθόλου δὲν ἐνοχλεῖται κανεὶς ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἀρχόντων αὐθαριετῶς καὶ ἀνευ αἰτίας· ὁ οἶκος ἡμῶν εἶναι ἄσυλον ἱερὸν, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ πατήσῃ, ἂν μὴ ἀνωτέρα ἀρχὴ διατάξῃ τοῦτο, αὕτη δὲ πάλιν δὲν δύναται νὰ τὸ διατάξῃ εἰμὴ ὅταν ἔχῃ αἰτίας σοβαράς. Καὶ πάλιν τότε ὀφείλει ἐντὸς 24 ὥρῶν νὰ μᾶς δώσῃ λόγον, νὰ δηλώσῃ τὴν αἰτίαν τῆς διαταγῆς ταύτης. Ἐννοεῖται δ' ἐκ τούτου οἴκοθεν, ὅτι ἀφοῦ τοιοῦτοτρόπως ἡμεῖς εἴμεθα κύριοι τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς πατρίδος ἡμῶν, δηλὸν ὅτι ἡμεῖς πάλιν καὶ ὄχι ἄλλος τις, ἔχομεν καὶ τὸ καθήκον νὰ φροντίζωμεν περὶ τῆς διοικήσεως, τῆς ἐλευθερίας καὶ καθόλου περὶ τῆς τύχης ἡμῶν καὶ αὐτῆς. Τὸ δὲ καθήκον τοῦτο καὶ τὴν φροντίδα τούτων ἐκδηλοῦμεν, ὡς γνωστόν, πρὸ πάντων κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μέλλουν νὰ διοικήσουν καὶ ἡμᾶς καὶ τὸν τόπον ἡμῶν ἐπὶ τινὰ ἔτη, εἰς τοὺς ὁποίους ἀναθέτομεν ἐκουσίως τὴν ἐλευθερίαν, τὴν διοίκησιν καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν τύχην ἡμῶν καὶ τῆς Πατρίδος. Καὶ τώρα καταλαμβάνει ἕκαστος πόσον μέγα καὶ βαρὺ πρᾶγμα εἶναι αὐτό, τὸ ὅπερ ἀνέχομεν πολλάκις παίζοντες ἢ καὶ μεθύοντες, λέγω τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρχόντων μας. Πόσοι ἄρα γε ἐξ ἡμῶν ἔχουν πλήρη καὶ σαφὴ συνείδησιν τῆς εὐθύνης ταύτης κατὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν προσέρχονται, ἵνα διὰ τοῦ σφαιριδίου τοῦ ἐκλέξουν τοὺς ἄρχοντας τοῦ, τοὺς μέλλοντας νὰ διοικήσωσιν τὴν πατρίδα τοῦ καὶ ὀδηγήσωσιν αὐτὴν καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν εὐνομίαν καὶ εὐτυχίαν ἢ τοῦναντίον εἰς ἀταξίαν καὶ δυστυχίαν! Καὶ ὅμως ἔπρεπε πρὸ τοῦ ρίψωμεν τὸ σφαιρίδιον τοῦτο, ἥτοι πρὸ τοῦ ἀποφασίσωμεν νὰ δηλώσωμεν δι' αὐτοῦ τὴν γνώμην μας, ἔπρεπε, λέγω, νὰ σκεφθῶμεν πολὺ περὶ τοῦ πρακτεῖν, νὰ σκεφθῶμεν νὰ εὕρωμεν ὄχι ποῖοι εἶναι φίλοι μας, ἀλλὰ ποῖοι

ἐκ τῶν ἐκτεθέντων εἶναι μάλλον ἄξιοι, μάλλον κατάλληλοι νὰ διοικήσουν καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν πατρίδα ἡμῶν, ποῖοι παρέχουν περισσοτέρας ἐλπίδας ἐπιτυχίας, εἰς ποίους ἔχομεν περισσοτέρην πίστιν. Ὡς βλέπει ἕκαστος, οἱ καιροὶ μετεβλήθησαν, ἀπολαύομεν ἀσφαλείας καὶ ἐλευθερίας ἀτομικῆς καὶ καθολικῆς, ἀλλὰ ἔχομεν καὶ καθήκοντα μεγάλα καὶ βαρέα, οὐαὶ δὲ καὶ ἀλλοίμονον ἂν μὴ φροντίζωμεν νὰ ἐκτελῶμεν αὐτὰ καλῶς.

ΟΙ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΟΙ

ΠΩΣ ΕΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗ Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ Γ'.

Τῆς εἰκονομαχίας ὑποχώρησις

Ἡ ταραχὴ αὕτη τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προέλθῃ ἐπὶ μήκιστον. Μετὰ τὸν θάνατον Κωνσταντίνου τοῦ Ε' καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Λέοντος τοῦ Χαζάρου, ἡ τὸ στέμμα ἀσφαλῶς φέρουσα χήρα τούτου Εἰρήνη ἢ Ἀθηναία, ὡς ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου καὶ ἀνικάνου υἱοῦ αὐτῆς, συνεκάλεσε διὰ τοῦ περιτύστου Πατριάρχου Ταρσίου σύνοδον οἰκουμένην, εἰς ἣν παρέστησαν ἀντιπρόσωποι τοῦ Πάπα καὶ τῶν Πατριαρχῶν Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων καὶ Ἀλεξανδρείας, ἥτις ἀνεθεμάτισε τὸ ἐν τῷ Παλατίῳ τῆς Ἱερῆς συνελθὼν τῷ 754 ἔτει κατὰ διαταγὴν Κωνσταντίνου τοῦ Ε' συνέδριον τῶν τριακοσίων τριακόντα ὀκτὼ ἐπισκόπων καὶ ἱερέων (μόνον ἐκ τοῦ κλίματος Κων)πόλεως, οὐδὲ ἐνός δ' ἐκ τῶν ἄλλων Πατριαρχείων καὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς Ρώμης), ὅπερ ἐκήρυξε τὴν κατάργησιν τῶν εἰκόνων. Ἡ Σύνοδος αὕτη, ἡ ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας συνελθοῦσα, ἐδόθη δὲ τὴν τάξιν, ἐκύρωσε αὐτὰς σεπτὰς εἰκόνας καὶ προσκυνεῖσθαι καὶ σεβάζεσθαι. Ὡρίσθη δὲ ἡ προσκύνησις αὕτη τιμητικὴ καὶ οὐδὲν εἰδωλολατρικὸν περικιτῶν, ὑπεχώρει δ' ἐκτοτε ἡ κατὰ τῶν εἰκόνων στάσις, ἀφ' οὗ καὶ αὐτὸς ὁ βίαιος καὶ εὐδόγητος Θεόφιλος ἠνείχετο τὴν πενθερὰν αὐτοῦ Θεοκτίστην λατρεύουσαν τὰς εἰκόνας ἐν τῇ Μονῇ αὐτῆς Γαστρίαις, ἥθελε δὲ νὰ πιστεύῃ τὴν σύζυγόν του Θεοδώραν δικαιολογουμένην πρὸς αὐτὸν γελοῖως δι' ὅσα περὶ προσκυνήσεως εἰκόνων κατήγγειλεν αὐτὴν ὁ γελοιοποιὸς τῶν ἀνακτόρων Δένδριος.

Ὡστε εὐθὺς ὡς ἐτελεύτησεν ὁ Θεόφιλος, ἡ Θεοδώρα, καθαιρέσασα τὸν ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καταστάντα πατριάρχην περιβόητον ἐπὶ παιδείᾳ Ἰωάννην τὸν Γραμματικόν, ὃν αἱ ἐχθροὶ Ἰάννην περιφρονητικῶς καὶ γόνητα καλοῦσι, κατέστησεν ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τὸν ἱερὸν καὶ θεῖον Μεθόδιον, συνεπαίνοντων καὶ συναρχαζομένων Μανουὴλ τοῦ μαγίστρου καὶ Θεοκτίστου τοῦ πατρικίου. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ «ζήτησις ἐγένετο» (δημοψήφισμα) τῶν ὑπερεχόντων ἐπὶ παιδείᾳ ἀνδρῶν, καθ' ἣν ἡ τῶν ὀρθοδόξων «ὑπερέσχε πληθύς» καὶ ἐφηρίσθη ἡ τῶν ἁγίων εἰκόνων εἰς τὸ φανερόν «προσκύνησις καὶ ἀναστήλωσις», ἥτις καὶ ἐγένετο τῇ πρώτῃ Κυριακῇ τῶν νηστείων τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, Κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας κληθεῖση (τότε πιπτοῦσα κατὰ τὴν 19 Φεβρουαρίου) καὶ ἐπραγματοῦντο ἐκ τούτου αἱ ψυχαὶ τῶν χριστιανῶν.

Ἡ εἰκονομαχία ἀνελατύνιστος

Ἀλλὰ θὰ εἴπῃ τις τῶν γερμανοπληκτῶν, ἀεπαίνετε τὴν ἐν εἰκόνι προσκύνησιν τῶν ἁγίων καὶ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον «πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνούτας αὐτὸν ἐν πνεύματι... δεῖ προσκυνεῖν». Οὐδεὶς ἀρνείται τοῦτο, ἀλλ' οὐδεὶς ὡσαύτως δύναται ν' ἀρνήσῃ, ὅτι οὐδὲν κωλύει νὰ αἰρεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν, ἐν ᾧ ἅμα βλέπει τὴν μεγαλειότητα αὐτοῦ ἐν πῖνακι εἰκονιζομένην, τοῦ-

ναντίον δὲ ἀγιάζεται ἐκ τῆς θέας τῆς σεπτῆς ὕψους τῆς θεότητος, ἐκ τοῦ πανάγνου ἐν τῇ Θεομήτορι, ἐκ τῆς αἰγλῆς τῆς νεότητος τῶν μεγαλομαρτύρων, ἐκ τῆς καταλαμπομένης ἐκ θείου φωτός μορφῆς τῶν ὁμολογητῶν τῆς πίστεως.

Πλὴν δὲ τούτου τὴν κατάλυσιν τῶν εἰκόνων ἀπέκρουεν αὐτὴ ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ. Ὁ Λέων Κόνων (ὅπως ὠσαύτως ὠνομάζετο Λέων ὁ Γ') ὡς Ἰσαυρὸς ἢ Σῦρος καὶ ὁ Πατριάρχης Βησῆρ ὁ σύμβουλος αὐτοῦ, ὡς Σῦρος καὶ οὗτος καὶ τὰ σαρακηνικὰ δόγματα ὡς αἰχμάλωτος παιδευθεὶς, δικαίως ἴσως εἶχον τοιαύτας περὶ εἰκόνων γνώμας, ἀλλ' ὅμως ταῦτα δὲν ἀρμόζονται πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν. Διότι ἕκαστος λαὸς ἔχει ἴδια αὐτῷ συναισθήματα, κλίσεις, ὁρξίσεις, τοῦτο δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες οἱ σοφοὶ λέγουσι καὶ ὁ μέγιστος τῶν συγχρόνων φιλοσόφων ὁ Wundt ἐν μεγάλῳ συγγράμματι ἐπὶ ψυχολογίας (Volkerpsychologie). Κατὰ ταῦτα δικαίως οἱ Μαρκαθωνομάχοι οὐδὲν ἔλαβον ἐκ τῶν περσικῶν λαφύρων, διότι δὲν ἐπολέμησαν χάριν αὐτῶν, ἀλλ' ἡ πόλις, ἐν ᾗ οἱ πολιορκοῦντες τὴν Ρόδον Τοῦρκοι τῷ 1480 ὑπεχώρησαν ραγδαίως, ὅτε ὁ ἄγων αὐτοῦς Μέγας Βεζύρης Μεζίχ ἐκήρυξεν, ὅτι τὰ λάφυρα ἀνήκουσιν εἰς τὸ δουβλέι. Ὁ Κρούμμ, τῶν Βουλγάρων ὁ ἡγεμὼν, τὸ κρανίον τοῦ ἡρωϊκῶς πεσόντος βασιλέως Νικηφόρου μετεχειρίζετο ὡς ποτήριον εἰς τὰ χαρίεντα αὐτοῦ δείπνα, ἐν ᾗ ὁ Ἀλέξανδρος ἐκάλυψε τὸν νεκρὸν τοῦ Δαρείου μὲ τὸν βασιλικὸν μανδύαν του. Οἱ ἐρυθρόδερμοι τῆς Ἀμερικῆς ἐκόσμου τὴν καλύβην αὐτῶν κρεμώντες ἀπὸ τῆς μακρᾶς κόμης τὰ δέρματα τῶν κεφαλῶν τῶν ὑπ' αὐτῶν φονευθέντων πολεμίων, ὁ δ' Ἀχιλλεὺς κοσμεῖ τὴν κλισίαν αὐτοῦ (σκηνὴν) διὰ φόρμιγγος. Εἶχε κυριεύσῃ τὴν πόλιν τοῦ Ἀετίωνος, καὶ ἐκ τῶν λαφύρων τὴν φόρμιγγα ταύτην δι' ἑαυτὸν ἐξέλεξεν ὁ ἡλιακὸς ἦρως, ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος πάλιν τὸ ἐκ τεμαχίων νάρθηκος, διὰ πολυτίμων βεβαίως λίθων συνηρμοσμένον κιβώτιον τῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Δαρείου λαφύρων τῆς ἐν Ἰσσοῦ μάχης δὲν μετεχειρίσθη διὰ νὰ χρύψῃ πολυτίμους λίθους ἢ χρυσοὺς θασαρκούς, ἀλλ' ἔθεσεν ἐντὸς αὐτοῦ τὴν Ἰλιάδα.

Οὕτω, καὶ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς εἰκόνας, συμφώνως πρὸς τὰς ψυχικὰς διαθέσεις τῶν βορειοδυτικῶν τῆς Εὐρώπης λαῶν οὐχὶ πρῶτος ὁ Δούθηρος ἐκήρυξε τὴν κατάργησιν καὶ ταύτης τῆς ἐξωτερικῆς ἐν τῇ θρησκείᾳ λατρείας, ἀλλ' ἐπτα σχεδὸν αἰῶνας πρὸ αὐτοῦ ἐν τῇ συνόδῳ τῇ κληθείσῃ ὑπὸ Κηρύλλου τοῦ Μεγάλου. Ἀλλ' ἡ ψυχὴ τοῦ γένους ἡμῶν θέλει μετὰ τῆς ἐσωτερικῆς λατρείας νὰ ἐνώνῃ καὶ τὴν ἐξωτερικὴν. Οἱ παλαιοὶ πρόγονοι ἡμῶν ἐκεῖνοι, ὧν δὲν πιστεύω νὰ εἶναι σφώτεροι οἱ σημερινοὶ Εὐρωπαῖοι τῆς Δύσεως, (τοῦτο, μὲ συμπαθῆσαι, τὸ κηρύττουσιν αὐτοὶ οἱ Εὐρωπαῖοι), ᾗθελον νὰ ἔχωσι τοὺς βωμοὺς τῶν θεῶν αὐτῶν, ὅπου νὰ κείωσι λιθινωτῶν, νὰ προσφέρωσιν ἀπαρχὰς τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ κύνιστρα ἀνθέων καὶ νὰ ἰδρῶσιν ἀγάλματα τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων, εἰς τοὺς βωμοὺς δὲ τούτους, πρὸ τῶν ἀγαλμάτων, θυσίαις νὰ προσφέρωσι καὶ παμμέγιστοι, ὡς ὁ Σωκράτης, ὅστις «θύων φανερός ἦν πολλάκις μὲν οἴκοι, πολλάκις δ' ἐπὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως βωμῶν», καὶ δὲν πιστεύω νὰ ἦτο κενεὶς βλιτομάμματος ὁ ὑπὸ πάντων τῶν αἰῶνων κληθεὶς σφώτατος.

Κατὰ τοῦτο λοιπὸν ἀνελλήνιστον ὅλως ἔργον ἔπραξαν οἱ τῶν εἰκόνων πολέμιοι, ἀληθῶς σαρακηνικοί.

Ἀναγέννησις

Ἀλλὰ πλὴν τούτου κατὰ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν, ἐν γένει τοῦ πολιτισμοῦ, κτύπημα παρὰ μικρὸν θανάσιμον ἔφερον ἡ εἰκονομαχία. Μεσαιὼν ἀληθῶς ἦτο τοῦ Βυζαντιτικοῦ κράτους, σκοτισμὸς (obscurismus) διότι οὐδεὶς συγγραφεὺς μέγας ἢ ποιητὴς ἐφάνη μέχρι τοῦ Θεοφίλου, ἡφανίσθη δὲ ἡ τοῦ καλοῦ ἀγιωτάτη ἱεροφάντις, ἡ ζωγραφικὴ, ἃρ' οὐ ἡ θρησκεία μάλιστα εἶναι ἡ θεραπεύουσα καὶ

προάγουσα αὐτήν, ὅπως καὶ τὰς λοιπὰς καλὰς τέχνας, ὥστε εἰπὼν τινες, ὅτι πρέπει ἴσως νὰ τις νὰ κηρυχθῇ θρησκεία, διὰ ν' ἀκμάσῃ πάλιν αἱ τέχναι, ὅπως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, ἐν τῷ Βυζαντίῳ τῆς ἀκμῆς καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν.

Ὅτι δὲ τοῦτο εἶναι ἀληθὲς ἀποδεικνύει τῆς εἰκονομαχίας ἡ ὑποχώρησις· διότι καθ' ὅσον ἐσβέννυτο τὸ κατὰ τῶν εἰκόνων μένος, αἱ φυγάδες μοῦσαι ἐπανήρχοντο εἰς τὰς γνώριμους αὐταῖς διατριβάς, ἀπ' αὐτοῦ ἔτι τοῦ Θεοφίλου, οὗτινος ἐπὶ τῆς βυζαντινῆς δυνάμεως νὰ θέσωμεν τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀνθρωπισμοῦ (humanismus), τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν τὴν Ἀναγέννησιν, ἃρ' οὐ ἐπ' αὐτοῦ ἀκμάζει ὁ πολυμαθέστατος Ἰωάννης ὁ Γραμματικὸς καὶ ὁ φιλόσοφος καὶ ἀστρονόμος Λέων καὶ ἡ ποιήτρια Κασσιανή, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἰδρύθησαν καὶ τὴν ἀνάκτορα τοῦ Βρύαντος. Ὀλίγῳ δὲ μετ' αὐτὸν ἀρχεται ἡ ἐν πᾶσι τοῖς τοῦ πνεύματος ἔργοις ἀκμὴ, ὁ μέγας Φώτιος, Μιχαὴλ ὁ Ψελλός, ὁ ναὸς τοῦ Δαφνίου καὶ ἐν Ναυπλίῳ ὁ τῆς Ἀγίας Μονῆς, ἡ εἰκὼν τοῦ Ἐλκομένου ἐν Μονεμβασίᾳ καὶ ἡ ἐν μουσεῖῳ ἀρρήτου κάλλους καὶ μεγαλειότητος εἰκὼν τῆς Πλατυτέρας τοῦ ἐτέρου τῶν ναῶν τῆς ἐν Βιτωτίᾳ μονῆς τοῦ ὁσίου Λουκά.

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἐβδομάδα.

Ὁχι! δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω, ὅτι τόσαι ὀδύνη ἔμειναν ἀνωφελεῖς καὶ οὐ χεῖμαρροι γενναίου αἵματος ματαίως ἐργευσαν ἐπὶ τῶν παρὰ τῶν καὶ μετεώρων τοῦ Σουλίου. Ἡ θεία πρόνοια δὲν θὰ συγχωρήσῃ, ὅπως αἱ δοκιμασίαι, τὰς ὁποίας ὑπέστησαν οἱ Πάριοι καὶ ὁ ἡρωϊσμός τῶν μαρτύρων τοῦ Σουλίου μείνωσιν ἀκαρποὶ ὡς πρὸς τὴν δυστυχὴ Ἠπειρον.

Ἑλένη Μασδόλσκη

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Δωρεαὶ ὑπὲρ τῶν «Πατριῶν».

Ἀνώνυμος ἀπέστειλε τῇ Ἐταιρείᾳ ἅντ' ἓνα δραχμὴν δι' ἕκαστον τῶν ληφθέντων ὑπ' αὐτοῦ 520 φύλλον τῆς δεκαετίας μὲ θερμοτάτας εὐχὰς διὰ τὸ μέλλον τῶν πολυτίμων Πατριῶν ἥτοι δρ. ἐν ὅλῳ 520.

Ἡ κ. Εὐσεβία Ε. Μαγγίνα ἐτήσιαν συνδρομὴν δρ. 12.

Ὁ κ. Ἐπαμ. Ζ. Βοΐσχου ἐτήσιαν συνδρομὴν δρ. 10.

Ὁ σεβ. ἱερεὺς Μιχαὴλ Οἰκονομίδης δολλάρ. 1.

Ἀνώνυμος μετὰ πολλῶν εὐχαριστηρίων διὰ τὰ φύλλα τῆς δεκαετίας, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν μοι ἐζητήθη ποτὲ ὁβολός, ἅντ' ἓνα ἐν λεπτῶν ἥτοι δρ. 5 20.

Ὁ κ. Σπιθάκης συνδρομὴν ἐτήσιαν δρ. 10.

Ὁ κ. Χ. Χ. Χ. δωρεὰν 11 ἀτόμων πρὸς γρ. 5 γρ. ἐν ὅλῳ 60.

Ἡ κ. Κιλογερά δωρεὰν ἐκ δρ. 10.

Ὁ κ. Μ. Μιχαήλδης δολλάρ. 5.

Ἐτερος ἀνώνυμος διὰ ἑκάστη φύλλον τῆς δεκαετίας, ὅπερ εὐγνωμόνως ἐλάμβανε πρὸς 5 λεπτά δρ. 26.

Οἱ κ. κ. Μ. Δρ. γρ. 3, Α. Ζ. γρ. 2, Α. Χ. γρ. 2 Α. Ἀν. γρ. 5, Γ. Π. γρ. 2 καὶ Χ. Χ. γρ. 4 ἥτοι γρ. 18.

Ὁ κ. Γ. Μαγκάκης δρ. 5.

Ὁ ἱερ. Δανιὴλ Δεναζῆς δρ. 5.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ν. Π. Βῶλον, Δ. Α. Πάτρας. Ἡ ἀξίησις ἡ καὶ ὁ διπλασιασμός τῆς ἐκδόσεως, ὃν μεθ' ἡμῶν ποθεῖτε θὰ ἐξαρθῇ ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς γενομένης ἐκκλήσεως. Πάντως θὰ γίνωσι μεταβολαὶ ἐν τῇ ἀποστολῇ. — Τιμ. Σ. Ραϊδεσίου, Γρ. Π. Μερσίνα, Κ. Ν. Α. Σμύρνης. Ζητηθέντα ἀπεστάλησαν. Συνιστῶμεν καὶ εἰς πάντα ἄλλον νὰ τακτοποιήσῃ τὰ φύλλα τοῦ σήμερον λήγοντος ἔτους καὶ νὰ ζητήσῃ ἐγκαίρως τὰ ἐλλείποντα διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ τὸν εὐχαριστήσωμεν. Ἐννοεῖται, ὅτι προκειμένου περὶ πλειοτέρων τῶν πέντε ἢ παλαιότερων πρέπει νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν σχετικὴν ἀγγελίαν.